

KIS VASÁRNAPI ÚJSÁG.

KÉPES HETILAP

(AZ IFJUSÁG SZÁMÁRA.)

Második évfolyam.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR: egész évre 6 frt., félévre 3 frt.

Medárd és Stázi.

— Elbeszélés. —

Rosegger P. K. után K. E.

Egy októberi este együtt ültek kunyhóikban. Még mind a ketten fiatalok voltak, csak néhány hónap előtt lépve házasságra; a férj barna volt és kormos, fiatalságát csak szemének fénye és ajkának friss pirossága árulá el. A menyecske halovány volt. Egy fali csiptetőben szurokfenyőfáklya égett, odakün két szénégetésre rakott máglya füstölgött.

— Valami bajod van, Medárd, soha sem nevelsz és nem is dohányzol! — mondá az asszony halkán, és az asztalon eléje tolta a pipát.

— Mi közöd hozzá? Akkor nevetek, a mikor nekem tetszik, s ha a dohány nem izlik, az nem a te károd! — Medárd szakgatottan beszélt, aztán fejét öklére támasztva, az asztal alá nézett.

A menyecske hallgatott. Szomorúan fordult a tüzhelyhez, s az izzó parazsat egy edény köré kotorta, melyben gomba főtt.

A kis kunyhóban csendesség volt, csak a forni kezdő viz zummogott halkán és kívül a szél zugott a fenyők közt.

Medárd egyszerre felugrott, az asztalt

hevesen a falhoz taszítá, úgy hogy a szurokfenyőfáklya leesett és kialudt.

— Ejnye, de megijedtem! — suttogá az asszony — No de mindjárt meggyujtom a világítót.

— Nem kell a világosság! nyomoruságot sötétben is látom. — Aztán öklével az asztalra ütött és felkiáltott: Te tettél engem nyomorulttá, Stázi!

— Jézus Mária! — sikoltott fel a menyecske, — és ezt mondod te nekem három hónap mulva a lakodalom után, midőn még fiatal és friss vagyok s tudok dolgozni. Medárd, hát kényszerített téged valaki? Nem te kerestél föl engem s nem szabad akaratból vettél-e feleségül?

— Gazdag ember lehetnék, — felelé, — a Fehér Julis eljött volna hozzám, s most tekintélyes gazdaember volnék. Hanem piros arcod és selyemhajad elvette az eszemet. De úgy van az, a ki szénégető lányt vesz el, az szénégető lesz; no hiszen lesz házasetünkben elég füst és korom!

Ezzel kirohant az ajtón, s mintha haragját munka által akarná csillapítani, szénport hintett a máglyákra, hanem a zsaratnok sehol sem akart előtűnni.

Stázi leborult az ágyra, és sirt és zokogott:

— Oh minő szerencsétlenség! Ah, Medárd, azt hittem, előbb kiteritenek mind a kettőnket, mint hogy ilyen szavakat mondj nekem. De lehetetlen, hogy komolyan beszélt volna; hiszen én úgy szeretem, a lelkemet is odaadnám érte!

Egy idő múlva megmosta szemeit hideg vízzel, és nyugodt volt, mintha semmi sem történt volna. A megfőtt gombalevest egy fatálba tölté, megsózta, s midőn a szénégető megint a kunyhóba lépett, nyájasan így szólt:

— Ugyan csuromviz vagy; csunyán esik odaki; vesd le ködmönödet és vedd föl a flanell-janklit. — S odatartá neki a ruhadarabot és vizes kalapja után nyult. Hanem ő durván ellökte, hogy a falhoz tántorgott. Aztán Medárd a nyoszolyából kihuzott egy marék szalmát s újra kiment a máglyákhoz.

Stázi sokáig ott maradt a falhoz támaszkodva, a mint oda tántorodott. A gombaleves kihült, a szurokfenyő-fáklya kialudt, a parázs a tüzhelyen elhamvadt.

Odakiün zugott az eső és a szél.

Midőn végre Medárd hosszú idő múlva megint a kunyhóba jött, felesége előtte állt felbontott hajjal, egy nagy kendőbe burkolózva, kezében égő szurokfenyő-hasáblal.

— Medárd, — mondá, és hangja nem remegett, — nem tudom, hogy vétettem volna neked. Hogy szegény vagyok, azt százszor is mondtam, mikor még nőtlen voltál; én nem kértelek, hogy légy férjem, csak azt mondtam, hogy szivemben hordlak, s azt mondom Isten előtt még ebben az órában is. De a miért így bántál velem ma, . . . áldjon meg az Isten!

Ingadozó léptekkel az ajtóhoz támolygott, kinyitotta és kisetett az éjszakába.

— Stázi! Stázi! — kiáltá Medárd, hanem a fenyőfáklya eltűnt a mély erdőben; gyenge viszfény még a fák közt, azután semmi, csak sötétség, szél és eső.

Medárd ott állt a nyitott ajtóban, mozdulatlanul, mintegy dermesztő álomban; végre tudatára jött annak, a mi most történt. Kisetett az erdőbe, felesége nevét kiáltozva, hanem egyedül tért vissza.

Az ágyra ült és mondá:

— Miért nem sujtott le egy villám, mielőtt ezt tettem? Mintha az ördögök nyargalnának rajtam! Hogy a munkadíj e

rosz időben egy garassal lábábszállt, az elkeserített engem, aztán meg a gonosz eső is felharagitott; hozzá még a füst a kunyhóban, mely szememet csipi, egészen neki vadított. És most órá támadtam, mint egy fenevad, mintha ő tehetne a rossz időről, az esőről és a füstről. És pedig bizony-bizony ő a legjobb feleség a világon. Hanem ha engem ismer, nem fogja azt annyira fölvenni, és holnap visszatér.

Ruhástól az ágyra feküdt; behunyta szemeit, hanem nem birt elaludni, — Stázira gondolt. A rengeteg erdőben valami szikla alatt kell kuporognia, pedig kunyhója és férje is van. És a férj üzte őt ki a kunyhóból e viharos éjjel . . .

No de ha majd fia születik, az nem lesz szénégető. Tenyerén fogja hordozni s taníttatni fogja, és az fényt fog deríteni szívére szemesillagával. Majd jön még egy szép nap is, — fiam egy gyönyörű lányt vesz feleségül, egy szép völgyben fognak élni, ottthont alapítanak maguknak, s füрге, vidám gyermekek fogják az ősz nagyapát körülrajongni . . .

Minő kedves volt ez az álomkép!

Egyszerre mennydörgés és ropogás riasztá fel a férfit félálmból. Talpra ugrott.

Minő szörnyű zaj volt az a kunyhó fölött; fasudarak hajoltak le a kéregtetőre, az ágak recsegték és törtek. A vihar egész erejével tombolt. Még a tüzhelyen az elhamvadt parázs is újra feléledt, mert a hamu alatt elrejtve volt még egy eleven szikra. Most apró sziporkák röpködtek szét a kunyhó belsejében, és Medárd egy üres vizes korsót akart a tüzhelyre önteni.

Ekkor hevesen zörgettek ajtón. Ő lenne az? Vajjon kinyissam-e? vagy inkább kéresse magamat, hogy megmutassam, hogy én vagyok az ur? Ezt gondolá, de midőn kinyitotta, senki sem volt ott, — a vihar zörgette az ajtót. A máglyák fehér füstje lacsapódott és szétterült a nedves talajon.

A recsegés és ropogás közt sajátságos dörej volt hallható, mely mindig közelebb és közelebb jött. A föld reszketett; a kunyhó recsegett, a szélvihar a tetőről egyes kéregdarabokat szakított le, egy hatalmas fa kitörve, az ajtóban álló Medárd előtt a földre zuhant, hogy a szénpor magasra fölfreccsent. Medárd rémülten menekült a kuny-

hóba, és minden erejével nekitámaszkodott az ajtónak.

A zaj mindinkább nőtt, roppant vizzuhataghoz hasonló, — borzasztóan rengett és döngött, borzasztón remegett a föld. Medárd ágyára veté magát, eltakará arcát és suttogá:

— Feleségem! oh feleségem!

Azután megint felugrott, felszakította az ajtót, de visszapattant, mert itt az éj homályában iszonyu látvány terült előtte.

Leírhatlan ropogással dültek le a fák, egyik a másik után; az iszonyu szél soknak sudarát szakította le, némelyeket derékban tört ketté, másokat kétfelé hasított, másokat pedig gyökerestül tépett ki. És az alázuhanó óriások a szomszédokat is magukkal sodorták, a fiatalabb fák egész sora fekiüdt a földön, s a hatalmas gyökerek magasra meredtek, mint fekete szörnyek.

Egyszerre a szénégető-kunyhó mellett az egyik, toronymagasságu jegenyefenyő ropogni kezdett, s a másik pillanatban a fél-magasságban kettétört faderék borzasztó zugással lezuhant a két máglyára. Egy percze egészen világos lett, magas tüzsugár lövelt föl, a fekete hamu messze szóródott, s a szikrák egész raja sodortatott szét mindenféle irányban. Mintha valami tüzhányó kráter tört volna ki, — és ekközben zugott a vihar és vadul szórta a sziporkákat az összeomló erdőbe. Fölrasztott madarak röpködtek köröskörül, az orkántól elsodortatva, a tüzes szikrák által üldözve

Medárd a földön fekiüdt és eltakarta arcát. A hol az elemek ily borzasztó harcban állnak, ott mit tehet az ember?

A szénégető nem gondolt kunyhójára, nem gondolt magára, csak ott hevert a földön és zokogá:

— Feleségem! oh feleségem! (Vége köv.)

T á v o l

Távol, távol, távol,
Kéklő hegyeken túl,
Oda repül az én lelkem,
Hol bú-vihar nem dúl.

Távol, távol, honnan
Ide madár sem száll,

S előbb, hogysem ide érne,
Meghal a felleg már.

Távoli vidéken
Van az én lakásom,
Egyedül csak oda, oda —
Kebelére vágyom.

Ott a szeretetnek
Örök-éltü lombja;
Jó anyám a boldogságnak
Koszoruját fonja.

Drága koszoruját
Szeretet lombjának,
A jó anya kötözgeti
Szerető fiának.

Távol, távol, távol,
Kéklő hegyeken túl,
Oda repül az én lelkem,
Hol bú-vihar nem dúl.

Fülep Endre.

A bűvös táskák.

— Mese. —

Irta: Máriaassy Gyula.

(Vége.)

„ — A szomszéd tartománynak királya — kezdé az emberke — nagy ellenségeskedéssel viseltetik ezen király ellen, kinek leányát most megmentetted az által, hogy a kertben az aranyszilvák el nem vesztek, hanem holnap ott fognak teljes pompájokban ragyogni. E két királyt egy tenger választja el egymástól, a mely a kereskedelmet e két tartomány közt előmozdította.

Egykor a szomszédkirály azon törte fejét, hogy mikép boszulhatná meg magát ellenségén. Sok fejtörés után végre azon gondolatra jött, hogy a tengeren való kereskedelmi közlekedést meg fogja tiltani, mi miatt ellensége mindenbizonynyal hadat üzen neki, és akkor

Rögtön kiadta a parancsot, hogy a legközelebbi hajót, mely a szomszéd tartományból jönni fog, fogják el.

A parancs végre is hajtattott.

A mint ezt a király meghallotta, rögtön hadat üzent ellenségének, a mit ellenfele örömmel fogadott, mivel azon hiszemből volt, hogy őt könnyen legyőzheti.

Midőn elérkezett azon nap, melyen a két ellenfélnek a tenger síkjára kellett szállni, oly nyugodt volt a tenger felszine, hogy még csak egy kis habocska sem háborította annak nyugodtságát. Gyöngye szellő lebegett csak a légnek elláthatlan ürében, melyből a halászmadarak csaptak le olykor prédájokra.

A két hajóereg mindinkább közeledék egymáshoz, mind a kettő bizonyosnak tartotta a győzelmet.

Azonban a győzelem kettőjük közt csakis az egyiké lehetett.

Midőn már lőtávolnyira voltak egymástól, megkezdődött a harc: az ágyuk megdördültek, a puskák egymásután szórták a halált. A harc igen kétes kimenetelű

volt, azonban félórai kölcsönös pusztítás után a diadal ezen király részére hajolt, a kinek palotája előtted a hold fényében ragyog.

A szomszéd király teljesen megveretett, ugyannyira, hogy kénytelen volt békét kötni és a kereskedelmet is-

mét virágzásnak indítani. De azóta még nagyobb ellensége lett neki a szomszéd király; éjjel-nappal arról gondolkodik, hogy mikép boszulhatná meg magát a szenvedett vereség miatt.

Volt akkoron udvarában egy vén banya, a ki észrevette a király szomorúságát, és azon gondolatra jött, hogy ura azért lehet oly kedvetlen, mivel nem tudja magát megboszulni a szenvedett vereség miatt. Azért ő egyizben így szólt a királyhoz:

— Uram királyom! Tudom, min búslakodol, ugy-e bár azon, hogy meg nem boszulhatod magadat a szomszéd királyon?

— No és ha ugy volna? — mondá kedvetlenül a király.

— Ha hallgatnál rám, uram, ugy könnyen kitölthetnéd boszudat.

— Ha jó tanácsot adsz, akkor gazdagon meg lesz jutalmazva; tehát beszélj.

— Uram! Van a szomszéd királynak egy leánya, ki neki mindene, és a kinek van egy kedves mulatsága, melytől ő meg nem tud válni. Van ugyanis egy kertje, a melyben ő sokszor el szokott mélézni és a virágok közt sétálni; ha elfáradt, leül egy szilvafa alá, mely arany gyümölcsöt terem, és ő e fényes gyümölcsössel játszik; ha mi őt ettől meg tudók fosztani, akkor mindent megnyernék. Mert a király él-hal leányáért, és ha leánya a legkedvesebb mulatságától megfosztatnék, szegény talán keservében meg is halna.

— És te ezt végre tudnád hajtani?

— Végrehajtan: tudnám, de hogy miképen? az csak a te belecgyezésedtől függ.

— Az a legkedvesebb, csak kimenetele sikeres legyen.

— Lám, királyom, neked három leányod van, én ezeket minden este át-

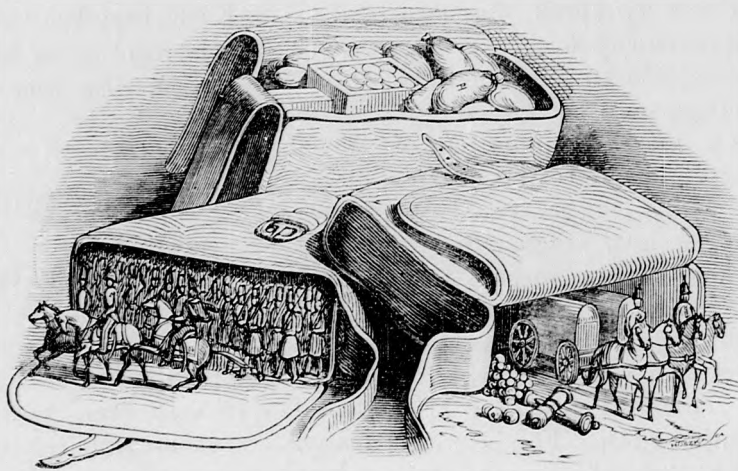
változtatom hattyúkká, adok mindegyiknek egy bűvös táskát, melyek közül egyik azon tulajdonsággal bír, hogy ha azt mondja valaki neki: „édes táskám, adj annyi katonát nekem, a mennyit akarok,“ akkor a táskából mindaddig katonaság fog jönni, mig csak azt nem mondják neki: „édes táskám, elég már.“ Ezt a te leányaid elviszik magukkal ellenségednek kertjébe, a hol a táskából kijövő katonák mindent össze-vissza fognak taposni, és az aranyszilvákat elviszik; így a király meg lenne boszulva.

— De vissza tudnád-e varázsolni gyermekeimet ismét emberi alakjokba?

— Mindenesetre! felelé a banya.

— De ha nem, akkor jaj neked!

— Nyugodt lehetsz. — Ma elkezdhetjük.

A bűvös táskák.

— Korán volna; leányaimmal is kell tudatnom a dolgot, holnap is elég idő lesz, majd akkor . . .“

E perczen fájdalmas hangok tölték be a levegőt, mely egy gyermek sirásához hasonlított, s mely perczről-perczre fájdalmasabb lön, míg végre nyögés alakjában enyészett el; erre nemsokára három hattyú repült fel a légbe, olykor-olykor egy panaszhangot hallatván.

— Mi volt ez? — kérdé elámulva Kálmán.

— Most jöttek vissza a játékról a hattyúk, hogy a bűvös táskák segélyével a kertet ismét semmivé tegyék, azonban mivel a táskák már a te hatalmadban vannak, tehát nem tehetnek semmit, és ezért nyögdecseltek és sikoltoztak oly keservesen. — De folytassuk tovább, a mit kezdtem.

„— Tehát a mint a király leányai elé terjeszté akaratát, ezek atyjok iránti szeretetökből ráállottak és megígérték, hogy mindent meg fognak tenni, a mi csak hatalmukban lesz.

— Gyermekeim, nektek ott nem lesz egyéb dolgotok, — mondá a király, — mint a három táská közöl a keresztel megjelöltnek ezt mondani: „édes táskám, adj annyi katonát, a mennyit én akarok“, és a táskából mindaddig katonák fognak jönni, míg csak ezt nem mondjátok neki: „édes táskám, elég már;“ ekkor mondjátok meg a katonáknak, hogy a kertet tapossák le és különösen az aranyzilvákat szedjék le a fáról, azután ismét távozzanak el.

A leányok mindent megígérték.

Másnap este a banya a három leányt gyönyörű három hattyúvá változtatá át, nyakába akasztá mindegyiknek egy-egy táskát és megmutatá nekik különösen azt, a melyik keresztel volt megjelölve, azután utnak bocsátá őket.

Ezóta mindennap ide járnak és a kertet megsemmisítik, az aranyzilvákat pedig elrabelják.“

— De minek volt a három táská, mikor csak egyre volt szükségök? — kérdé Kálmán.

— Mindjárt megmondom, csak ne légy oly türelmetlen; a három táská mindegyikének meg van a maga bűvös sajátsága. Az egyiket már ismered; a másik, a csillaggal

jelölt, azon tulajdonsággal bir, hogy az annyi ételmet ad, a mennyire csak szükség van. A harmadik, a félholddal jelölt pedig, annyi löszert, ágyút, puskát, kardot stb. ad, a mennyire csak szükség van. Most már ismered mind a háromnak sajátságát; megszabadítottad a király leányát és kertjét, — a király most megajándékoz leánya kezével, azonban te ne fogadd el még, hanem reggel jelentsd be, hogy a kertet megőrizted, ne várd be azután a királyt, hanem menj el és bérelj lakást magadnak, és maradj lakodban. A királynak nemsokára ismét háboruja lesz ellenségével, és ez a király most elvesztené a csatát; azonban te várd be azon pillanatot, midőn már a király ingadozik, akkor fogd a táskákat, teremts elő sereget és szabadítsd meg őt. A király ekkor rád fog ismerni és rögtön kormánytársul nevez és megajándékoz leánya kezével, s te csak ekkor fogadd el azt. Isten veled! — s ezzel a különös emberke eltűnt.

Kálmán szétnézett, azt hitte, hogy álmodik, azonban csakhamar szemébe tüntek a ragyogó aranyzilvák, melyek a hajnal pirjában még nagyobb fényben usztak. Azután felment a palotába, megüzenté a királynak, hogy a kert ép és semmi baja sincs, ő pedig feleletet sem várva, elment és lakást bérelt, hol várta a történendőket, a táskákra pedig úgy vigyázott, mint a szeme fényére.

A király, midőn hirül hozták neki, hogy a kert ép, nem akart füleinek hinni, hanem kitekintett az ablakon, és most látta a valót. Rögtön leányához sietett és hirül vivé, a mi őt is annyira meglepte.

A hercegnő midőn kitekintett az ablakon, bús arcza egyszerre vidámmá lett, atyja nyakába borult és rebegé:

— Atyám, boldog vagyok! De ki volt a szabadító?

Csak most jutott ez a királynak eszébe, Azonnal parancsot adott ki, hogy vezessék be, és a legnagyobb tisztelettel hajoljanak meg előtte.

De Kálmánnak már hire-hamva sem volt.

A király tehát futárokat küldött szét, hogy Kálmánt hozzák elő; a futárok mindent felkutattak, mindenütt kerestek, csak ott nem, a hol Kálán volt.

Igy telt egy hét hasztalan kutatás mellett; az udvar egyrészt örült, hogy a vig kedv ismét visszatért, de másrészt szomorodék, hogy a vigság visszaszerzőjét nem láthatják.

Egyszer a királynak hírül hozzák, miszerint a szomszéd király harcot akar kezdeni, vérengzöt, olyat, hogy különbet nem látott a világ. Midőn kérdezte az okát, azt mondták rá, hogy ki akarja az egész országot irtani mindenestől, mivel nem engedheti, hogy valami három táská más kezei közé jusson.

— De miféle táská? — kérde a király.
— Hisz én nem tudok semmiféle táskáról; küldök neki akár százat is. — És csakugyan egy hajót telerakott mindenféle tarisznyával, táskával, zsákkal és elküldötte ellenségének.

Midőn ez kezei közé kapta a zsákokat, iszenyuan felbőszült, mivel azt hitte, hogy csufot üznek belőle. Rögtön parancsot adott ki, hogy azt a hajót, a mely neki ilyen csufságot hozott, sülyeszszék el. A hajó emberei közül pedig egyet egy csónakra szállított, azon üzenettel, hogy mondja meg királyának, miszerint ha ő csufot üzött belőle, ő nagyobbat fog vele tenni, és készüljön a harcra, melyet nemsokára megkezdend.

A szegény matróz sok hányatás után végre visszaért hazájába, hol elmondván a szomszéd király üzenetét, a fenyegetett fejedelem nem tudta megmagyarázni magának, hogy micsoda csufság az, midőn valaki másnak jót tesz; amaz három táskát kért, és ő egy hajóval küldött neki.

Rögtön készülteket tett azonban, és seregével megindult ellensége ellen. A szél kedvezően fujt, s nemsokára a két ellenség sereg találkozott is egymással. De egyszerre a tenger háborogni kezdett, roppant felhők usztak lomhán a légben, melyek mintegy leszakadással fenyegettek, az ég megdördült, a villámok cikáztak, a hullámok magasra tornyosultak s a két ellenséget mindig közelebb hajtották egymáshoz; oly zürzavar uralkodék most, mintha az elemek is harcra szálltak volna.

Azokban a fenyegető égiháboru sem rettenté vissza a két ellenséget.

De mi ez? Cikázó villám hasitá át a

léget, utána egy egetrázó csattanás, és azután minden elcsendesült. A legsűrűbb hajócsoport közé ütött le a mennykő.

Riadó üdvkiáltással fogadá ezen rémitő csapást az ellenség, és a boszuló király megboszultnak hitte magát.

A szegény királynak hajói lángba borultak, s a veszély őt csak azért kerülte ki talán, mert otthon egyetlen lánya imádkozék életeért. A győzelmet az ellenség biztosnak hitte, a villám által meggyújtott égő hajók közé rohantak és pusztították a még megmaradt emberek et.

A zavar tetőpontra hágott.

A szegény király anár-már visszavonulót akart fuvatni, midőn egyszerre mindenfelől ágyuk dörgései hangzottak, és a győzelmet biztosnak tartó király serege jobbra-balra hullott.

A vihar lecsendesült.

A segélyhozó Kálmán volt, ki azon különös emberke meghagyása szerint bevárta a válságos pillanatot, azután a táskák segélyével roppant hadat állított ki, és mint láttuk, a legjobb pillanatban jött.

A vihar lecsendesülése által meg volt könnyítve a harc, s csak most kezdődött a mészárlás; Kálmán üzőbe vette a megtámadott hajósereget, melynek ura tajtékzott dühében, hogy ellenségén boszut nem állhatott. Kis idő múlva Kálmán az egész sereget tönkre tette.

Midőn a visszavonulót akarta fuvatni, egy kéz érinté vállát, és egy hang így szólott hozzá:

— Derék gyerek vagy, fiam!

Kálmán visszafordult, és a királyt látta maga előtt. Némán meghajolt előtte.

— De mit látok? — kiáltott fel a király.
— Hiszen te vagy az, ki leányomat és a kertet megmentetted!

— Igen uram, én vagyok! — mondá Kálmán szerényen.

Ezután az egész hajósereg hazaindulván, a parton kikötöttek és kiszálltak, s nemsokára a királyi lakba értek. A király Kálmánt leánya elé vezette s így szólt:

— Leányom, ime jegyesed.

Azután elmondá neki a harc folyamatát és kimenetelét, s végre rájok adá atyai áldását. Ezután a király Kálmánhoz fordult s ezt mondá:

— De most fiam, mondd meg, ki vagy?
Kálmán elbeszélte, hogy ő egy király
fia, kinek országa nincs messze innen.

Most ámult-bámult csak a király. Rög-
tön oly lakodalmat csapatott, hogy heted-
hét országra szól.

A lakodalom után azt javasolta Kálmán,
hogy nem volna-e jó apjához menni látog-
gatóba?

A király beleegyezett, de csak azon
feltétel alatt, hogy egy hónapig még nála
maradnak.

Kálmán egy napon a kertben sétált
magánosan, midő egyszerre azon különös
emberkével találkozott, kit még eddig név-
leg nem ismert. Rögton hozzásietett, hálá-
san megszorította kezét és így szólt:

— Megtaláltam, a mit kívántam: hirt
és dicsőséget, és kinek köszönhetem mind-
ezt másnak, mint neked! Mondd, ki vagy
te, jó szellem, te nem lehetsz földi lény?

— Eltaláltad! — mondá az emberke.
— Szellem vagyok, még pedig anyád szel-
leme. Ő halálos ágyán hozzám fordult Isten
után, és kért, hogy legyek fiának védője,
legyek utaidban vezérlőd, és én ezt mind
megigérttem neki. Láthatod tehát, hogy én
ezt csak kötelességből tettem, azért nincs
okod hálálkodni. Isten veled, most pedig
vezéreljen a jó Isten!

Ezzel a szellem eltűnt.

Kálmán most értette át az egész dolgot.

Végre elmúlt egy hónap. Kálmán neje-
vel elment atyjához, ki igen meg volt lepve
fiának szerencséje által, azután ő is áldását
adta a fiatal párra.

Kálmán azután elbeszélé egész történe-
tét, felmutatá a három táskát, az atyja rög-
tön egy külön szekrényt készítettett, a
táskákat beletette és saját szobájában tar-
totta. A ki nem hiszi, menjen oda, nézze
meg, még most is ott láthatók a király szo-
bájában, érdemes megnézni!

Atyám sírján.

I.

Ugy elnézem, atyám,
Egyszerű sírodat;
Olyan epedőleg
Vizsgálom hantodat.

A legkisebb port is
Óráig szemlélem . . .
Mért nincs abban, oh ég,
Az én árva éltem?

Ott messze nyugaton
Halva hunyt le a nap;
Éppen most veszi el
A végső sugarat.
Azt az eltűnő fényt
Oly gyönyörrel nézem . . .
Mért nincs abban, oh ég,
Az én árva éltem?

Fényes lett a mennybolt:
Csillagokkal telve;
De im egy csillagot
Ott az ég most vet le.
A lehullt csillagot
Kéjittasan nézem . . .
Mért nincs abban, oh ég,
Az én árva éltem?

II.

Vajjon hogyan lehet?
Gyönyörű fűszőnyeg
Élénk jelével a
Ragyogó örömek
Édes atyám sírján!

Vajjon hogyan lehet?
Mindenütt virágok,
S rajtok kecsegtető
Vig életet látok
Édes atyám sírján!

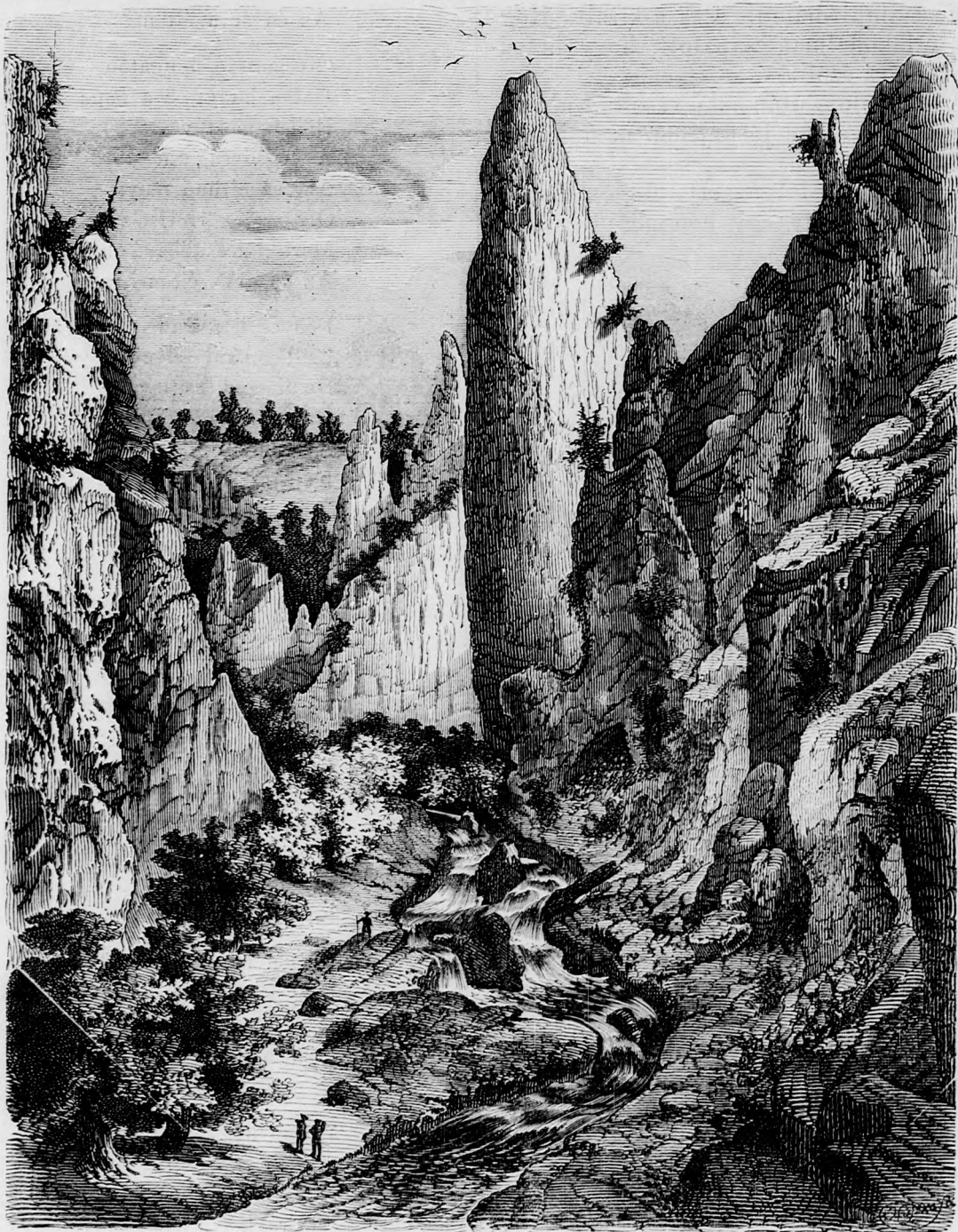
Vajjon hogyan lehet?
Fényes, gazdag lombot
Mosolyogva tárnak
Elém a fák, bokrok
Édes atyám sírján!

Vajjon hogyan lehet?
A méh és a lepke
Játszi kedvvel röpköd
A virágkelyhekre
Édes atyám sírján!

Vajjon hogyan lehet?
Elragadó bájjal
Csattog itt is, ott is
A vidám madárdal
Édes atyám sírján!

Vajjon hogyan lehet?
Hinti enyelegve
A pajkos szellő az

Az arany napsugárt
A kéklő menny boltja
Édes atyám sírján!

A szádéli völgy.

Illatot mindenre
Édes atyám sírján!

Vajjon hogyan lehet?
Oly nevetve szórja

... És e tündéries
Virány ellenében
Szivemet a kintől
Hasadozni érzem
Édes atyám sírján! Sallay Rózsa.

Afrikai embervászat.

A szádeli völgy.

(Képpel.)

Lombos erdők- s regényes tájaktól körülövezve terül Tornamegyében a szádeli völgy; meglepő látvány, mely váratlanul lep meg mindenkit, bármennyit hallott is róla beszélni.

A felhőkbe meredő szirtek büszkén nyulnak ég felé, mintha önérzetekben hidegen vetnének meg mindent, mintha ők, az ezredévek szülöttei, nem is tartoznának korunkba.

Képünk egy, még a legnyájasabb pontot tünteti elő; felfelé haladva, a lassan folydogáló patak bőszült zajgással rohan alá a szirttömegben, barna kövekbe ütközve, majd magasra hányva csillámló gyöngyeit, majd mélyre nyalt medrébe rejtve tajtékzó vizét.

Rejtélyes agg bükkfák, összeszorult sziklaóriások, az egyhangu tompa zugás oly kábítólag hat idegeinkre, hogy szeretnénk távozni e helyről, de azt elhagyni nem bírjuk.

Hogyan eredhetett e völgy? — mily erő szakaszthatta ketté e hegyet? mert hogy valamikor a két hegyfok egy és ugyanaz volt, figyelmesebb vizsgálatra észrevehető; — ezt bizonyítani látszanak a két sziklafal alakzatai is, a melyeknek egy oldalon való domborodásuk irányában a tuloldalon hasonló térfogatu mélyedések vannak, igaz! nem annyira szabályszerűek, hogy összehozatva egymásba illenének, — mert az emésztő idő apró kövecseket, a romboló elemek pedig roppant kődarabokat szakítottak le róluk. Mily erővel s mily borzasztó sebességgel gördülnek le azok, elképzelhető, ha láttuk, mint vágódott egy 60—70 fontos kő az utjában álló százados tölgybe, úgy hogy most a seb hegedtével egészen a törzsökbe van növe.

Mondják, hogy IV. Béla király a tatároktól üldöztetve itt keresett s talált menedéket, míg utját tovább folytathatta.

Egykor mély lehetett s keskeny e repedés, most inkább szélesebb; — meglehet, hogy a hány évet látott, annyi mulva talán nyoma is alig lesz többé, — hiszen semmi sem állandó a nap alatt!

R. M.

Afrikai embervadászat.

— Egy utazó naplójából. —

(Képpel.)

18. . márczius 12-dikén a Felső-Nil völgyén Fa-Zoglos rengeteg erdőin vonultunk keresztül. Az ut járatlan volt, emberi kéz soha nem tört itt ösvényt. Az utat még járhatlanabbá teszik bizonyos bozótfák, melyeknek össze-vissza nőtt ágai tömötten rakvák ragadozó madarak karmaihoz hasonló tövisekkel.

Míg ezen veszélyes és fáradságos uton ügygyel-bajjal tovább hatoltunk, egy, lovasok- és gyalogokból álló csapat tünt fel. A lovasok fegyverrel valának ellátva s tevé-, ló- és számárhátor. ültek.

Midőn közelebb értünk a csapathoz, bámulattal vettem észre, hogy a gyalogok nyaka bókony, vagyis völgyelt fa közé vala csiptetve, s egyik kezök a bókonyhoz kötözve, mely ismét a lovag nyergéhez vala erősítve. A bókony oly erősen szorult a szerencsétlen nyakához, hogy csak szűken vehetett lélekzetet. Levertség fájdalma tükröződött a nyomorult fogoly vér- és izzadság-áztatta arcuzatán; fájdalmát növelte az is, hogy nehéz bókonya a tevéjárása közben folyvást verdeste; a mellett semmi bokrot ki nem kerülhetett, hanem egyenesen kellett mennie, a merre kalodája tolt. Testén száz sebhelyből csergedezett a vér. Tolmácsunkat megkérdeztem, mit véthettek ama szerencsétlenek, hogy így hurczoltatnak? s ő ezt felelé:

— Nem vétettek azok, hanem azért kötöztettek meg oly szorosán, hogy el ne szökhessenek, mert e szerencsétlenek ujonan fogottak, kiket most hurczolnak rabszolgaságra; több száz órát kell gyalogolniok, s ha pihenni megállapodnak, akkor is éjjelnappal hordozniok kell nehéz kalodájukat, mivel épület nincs e vidéken, hová biztosan zárathatnának, s csak miután hazájukat messze elhagyták, menekülnek meg a fecsipetetőtől.

Tolmácsunk, ki ezen felvilágosítást adta, képzett és művelt ember volt, mert ő is egyike vala azon ifjaknak, kik Egyiptomban nyerték neveltetésüket, s mivel látta, hogy e jelenet kínos benyomást tett rám, így folytatá felvilágosítását:

— Ha valamit szemökre lehetne lobbantani e nyomorultaknak, még csak könnyebben lelkére vehetné az ember, — de nincs semmi. Hogy a kormányzó egész se reggel megy Tümet szép völgyébe, hogy aranyat gyűjtsön az ottani homokból, az még tűrhető volna, csak ne tekintené ellenségül az ottani lakosokat. Eleinte csak kevés évi adót követelt tőlük, de ezt annál jobban emelte, minél szegényebb lett a vidék. A szegény nép nem fizethet, s a kormányzó most az engedetlenséget, makacsságot használja ürügyül.

Mi is meglátogattuk egyszer azon aranytermő vidéket, de oly borzasztó iszonyt gerjeszténk a lakosságban, hogy nők, gyermekek s aggok sietve hagyták el kunyhóikat s futottak előlünk, bár biztosítottuk őket, hogy semmi rossz célból nem jöttünk. A férfiak több ponton fegyverkezve gyűltek össze, s este a hegyek ormáin tüzeket gyújtának, azok által tudatván a szomszéd vidékek lakóival megérkezettünket.

Egy reggel a Tümet partján járkálván, borzasztó jelenetnek valék tanuja. Nehány fegyveres egy nyomorult szerencsét kötözött, és hogy ne ordítson, kiméretlenül ütötték. Legfájdalmasabb benyomást tett rám azon tudat, hogy kifakadását nem az ütések fájdalma, hanem egy más dolog okozta leginkább. Elmondá ugyanis, hogy az adó megfizethetése végett utolsó juhát eladta, s mégis szemeláttára elhurcolták derék fiát.

De ez még nem elég. Egy este parancsot kaptak a csapatok, hogy készen legyenek, s azon éjjel nyugat felé indultak. Eljutván Keryhez, azt csendesen körülfozták, hogy a lakosság föl ne ébredjen, s reggelig szoros őrizet alatt tarták. Virradatkor adott jelre megrohanták a lakosságot s megkötözték, a futókat lelövék, az ellentállókat leszúrták. A nyomorultak böszült vadként védték magukat, a mint csak védheti magát oly nép, melynek asszonyát, öregét s apraját szemeláttára gyilkolja le az ellenség, de hősi védelmök daczára a tulayomó erő miatt el kellett bukniok.

Ezen csatában esett foglyul ama szerencsen is, kit szemem láttára kötöztek és ütöttek, miután minden vagyonát és egész

családját az ellenséges táborba hurcolák. Reggel ama helyen, a hol láttam, erős kálodába csiptették nyakát és kezeit; arcán a legszonyatosabb testi és lelki fájdalom kinyomata volt látható; semmi tagját sem vala képes mozdítani, hogy csak a férgeket elűzhesse magáról, melyek arczát csipték és marták.

E jelenet oly kínos hatást gyakorolt rám, hogy a tábort elhagyván, az erdő mélyébe vonultam.

Gyermek-dalok.

Irta: Horkai bácsi.

I.

Árvaházban.

Dallam: Repülj fecském ablakára.

„Mi bajod van, jó pajtásom?
Ne kapj úgy a búsuláson,
Búsuljon a ló, nagy feje,
Annak lehet rá ideje.“

„Búsulok én, lehet nekem,
Mert nem vigasztal a lelkem,
Im halld hát búmnak a sorát:
Elvesztettem egy vacsorát.“

„Mit? vacsorát elveszteni?
Ezt nem tudom megfejteni.
Lásd, miért tartasz rossz zsebet?
Ezt mondom rá, nem egyebet.“

„Oh nem úgy volt, rosszat tettem,
Az intelmet felejtettem.
Igy vették el, — le van festve...
Csak már volna holnap estve!“

II.

Dal: Gondolkozik a zsidó magába'.

Hol, hol nem, a' vala a szokásba'
Budapesten tán egy árvaházba',
Hogy a ki csizmát nem puczóvala,
Reggel bizony „felkopott az álla.“

Történt vala pedig ez egy fiun,
A kinek éppen neve volt: Juon,
Hogy piszkos volt reggel a csizmája,
Majd elveszett kenyér-falatkája.

Kapja magát, egy csizmát kölcsön kér,
Mely oly fényes, hogy már máz rá nem fér,
És ebbe' kikapja a kenyérét,
Megtraktálja belőle emberét,

III.

Serkentés.*Dal.* : Már ezután este.

Mind boldogtalan az,
 Ki nem tanul,
 Meg is bánja biz azt
 Mulhatlanul.
 Ha jó a cenzura,
 Semminek sem ura,
 Csak figura.

Mind boldogtalan az,
 Ki nem tanul,
 Lopja az időt, de
 Látatlanul.
 De idő jöttével
 Munkátlan eszével
 Alig él el.

Mind boldogtalan az,
 Ki nem tanul,
 Értte gond, fizetés
 A sárba hull . . .
 De nem fog én értem,
 Kötelmimet értem,
 Mig tart éltem.

Nagy Péter orosz czár.

Történeti karezzolatok.

(Vége.)

A sz.-pétervári természetgyűjteményben látható Péter czárnak volt kedvenc kutyája, „Lisette“ is, melynek kitömött alakja üvegszekrényben tartatik. Ezen fakó-sárga szőrű, agárfajú kutya annyira szokva volt urához, hogy mindig vele volt, kivé-
 vén, ha a czár elhagyta a palotát, a mikor lefeküdt a szobában s ott elhevert, míg a czár visszajött, kinek azután eléje szaladt, s hízog mozdulataival örömet nyilvánítá; akárhová ült a czár, melléje feküdt s a szokott délutáni alváskor lábaihoz simult.

Ezen, urához annyira ragaszkodó állat egyszer egy előkelő udvari tisztet, a ki — nem tudni, mily okból — a czár kegyelmét elvesztette, megmentett a korbáctól s halálbüntetéstől.

Ezt a szerencsétlent a czár első haragja hevében várfogságra vitette, s utóbb nyil-

vános téren korbácsal kellett volna megbüntettetnie. A czárné, ugy mint az egész udvar is a bevádlottat nem tartá annyira bünösnek, és a czár haragját, illetőleg a súlyos büntetést elhamarkodásnak tekintették. Módot kerestek tehát megmentésére, s midőn legközelebb alkalom nyílt, iparkodtak a czárt megengesztelni, s kegyelmet kértek a szerencsétlen számára. Péter még igen fel levén hevülve, még jobban megharagudott s kegyelemvesztéssel fenyegeté mindazokat, a kik, még a czárnét sem véve ki, — aletartóztatott egyén ártatlanságát említ, vagy mellette kéréssel föllépni merészkednének. Ekkép az elítélt megmentésére minden remény elenyészettnek látszott.

Másnap reggel a czár szokása szerint elment a tanácsülésbe s déltájban jött haza ebédelni.

Időközben az udvari emberek- és a czárnénak eszébe jutott egy mód, mely szerint az említett szerencsétlen mellett föl lehetne lépni a nélkül, hogy a czárnak tiltó parancsa áthágnék. Ők tudniillik hamarjában egy rövidke folyamodványt szerkesztettek a kutya nevében, melyben ez, hivatkozván önzetlen hűségére, s némi körülményeket, melyek az elítéltnek ártatlanságát tanúsíták, felhozván, arra kéri a czárt, miszerint ovakodva az elhamarkodástól, a folyamodónak ezen legelső kérelmét teljesítse az által, hogy a letartóztatottat bocsássa szabadon. Ezen folyamodványt a kutya nyakkötője alá dugták, úgy hogy azonnal szembe tünt.

Mihelyt a czár hazajövé, belépett a szobába, „Lisette“ megtette szokott hízog bókjait s fel-felugrott urára. Péter azonnal észrevette a kutya nyakán a folyamodványt, leveszi onnan, elolvassa, nevetett s ezt mondja:

— Ejj, ejj, „Lisette“! tehát már te is folyamodvánnyal jössz?! No, de minthogy ez legelőször történik, ezuttal teljesítem kérésedet.

El is küldött azonnal egy apródot a várba azon parancsal, miszerint a fogoly szabadon bocsáttassék.

* * *

Vasárnap volt, midőn egyszer Péter csár Danzig város kapujához érve, ezt zárva találta. Kinyitattott tehát s a csár bement a városba. A népes város minden utczái üresek voltak, és miután ennek okát kérdé a csár, azt nyere válaszul, hogy a lakosok legnagyobb része templomban van. A csár is részt akart venni az isteni-tiszteletben, s kísérvőivel együtt belép a székes-egyházba. Itt voltak a város tanácsosai is egybegyülve, a kik a kapuőrök által már tudósítva voltak a csár megérkeztéről.

Midőn a csár megjelent a templomban, a főpolgármester azonnal fölkel, a csár elé ment s bevezeté a kissé emelkedettebb polgármesteri székbe. A csár csendesen leült a főpolgármester mellé, kinek hatalmas hajfürtös paróka volt fején.

A templomban jelenlevő nagy néptömeg a csárt látni való ohájában már most alig nézett az egyházi szónokra, a kire azonban a csár szakadatlanul rászegzé szeméit. Minthogy azonban a csár feje nagyon kezdett fájni, a kucsmát pedig a hely szentsége iránti tisztelet miatt föl nem tehetette, minden előleges kérdés nélkül levette a főpolgármester fejről a parókát s rátette a magáéra. Lehet képzelni, mily benyomást tett az egész gyülekezetre e különös látmány, melyet a csár fején a ropant paróka egyfelől, másfelől pedig a főpolgármester kopasz feje előidézett. Péter csár a dolgot föl sem vette s azt gondolta, hogy midőn az isteni-tisztelet bevégezte után a főpolgármesternek visszaadá a parókát, a maga fejére pedig rátevé a kucsmát, nem cselekszik egyebet, csak azt, a mit Menzikoff irányában számtalanszor tett.

A csárnak tudniillik nem levén tömött haja, feje igen könnyen megfázott. Ha tehát oly helyen volt, a hol fővegét fel nem tehetette, ily esetben Menzikoff fejről szokta levenni a parókát s a magáéra rátenni; a mihez már annyira szokva volt környezete, hogy senkinek sem tünt fel; s ugyanezt tudtára adták a városi tanács küldötteinek is, a kik az isteni-tisztelet befejezése után a csárnál tisztelkedtek, — nehogy a csár cselekedete ferde magyarázatokra nyujthasson alkalmat.

* * *

Egy előkelő orosz urhölgy ama panaszzal jelent meg Péter csárnál, hogy volt-inasa, a ki jelenleg mint altiszt szolgál a hadseregnél, az ő, tudniillik a hölgy fiát ütlegekkel illette. Péter azonnal mind a vádlottat, mind a fiatal nemest maga elé állittatá, és kérdé az altisztól: igaz-e, hogy e katonát — a fiatal nemesre mutatva — megütötte?

— Ugy van, felséges uram csárom, megütöttem, — válaszol az altiszt.

— És miért? — kérdi tovább Péter,

— Azért — igymond az altiszt, — mert parancsoltam neki, miszerint ma reggel nyolcz órakor a hadgyakorlatra megjelenjék, ő pedig ezt nem tette.

— És mikép ütötte? — kérdi a csár, integetvén egyuttal az altisztnek; mire ez legottan katonai módra kiállván, volt-urát, a fiatal nemes urfit maga elé állítja, s botjával nehányszor jókat huz a hátán s valahányszor ütötte, mindannyiszor ezt mondá:

— Máskor engedelmeskedjél.

— Na már most látod, — igy szól Péter az urhölgy felé fordulva, — hogy ez altisztet még jelenlétem sem tartóztatja vissza az ütlegelestől, miért is neked azt tanácslom, miszerint siess innen pusztulni, mert bizony a sor még terád is kerülhetne.

* * *

Utazásai közben Péter csár meglátogató a híres lotharingiai gépészt és mérnököt, Thomas Ferenczet is. Csodálta ennek találmányait s felszólítá, miszerint állana szolgálatába s kövesse őt Oroszországba. Még mielőtt Thomas a csárnak ezen ajánlatára válaszolhatott volna, a csárnak jelenlevő kancellárja olyas valamit tett vagy mondott, a mi annyira megharagította Pétert, miszerint legott nyakon kapva a kancellárt, földhöz vágta. Az e jeleneten megiszonyodott Thomas felkiált:

— Ha felséged ily módon bánik kancellárjával, akkor . . .

Péter elpirulván, tüstént megfordult és eltűnt a házból, előbb, semmint Thomas kezdett mondatát folytathatta volna.

* * *

Daczára azon csodálatnak, melyre Péter halhatlan érdemei az embert ragadják, mégis borzadást gerjeszt az emberben az, ha fényes és hasznos tetteit oly tényekkel hasonlítjuk össze, melyek némely esetben borzasztó igazságtalanságát és kegyetlenségét tanusítják. Ki az, a ki a fellázadt streliczek, Alexis fia, az első neje s mások irányában tanusított zsarnokoskodását, miket a történelem feljegyzett, igazolni akarná?

Azn büntetés, melyre 1701. évben Talitzkoi Gergelyt, az udvari nyomdászt ítélte, szintén egyike azon tényeknek, melyek ezen rendkívüli uralkodó történetét beszennyezik.

Talitzkoi tudniillik némelyek unszolására egy pár lázító könyvecskét nyomtatott ki. Ezen könyvecskében az vitattatott, hogy Péter czár Krisztustagadó. Ezen és ehhez hasonló szemrehányásokat bizonyos dolgok gyanánt hitt a köznép. Péter ezek miatt megboszankodott, Talitzkoi pedig megrémült, midőn értesült, hogy ezer darab arany van ígérve annak, a ki a könyvecske kinyomatoját elfogja, miért is elszökött Szibéria belsejébe. Szerencsétlenségére nagyobb volt a fejére kitett jutalom mennyisége által felgerjesztett nyereségvágy, semhogy el nem fogatását remélhette volna. Nemsokára nyomába jöttek s a czár kezébe szolgáltatták, a ki őt és büntársait több ízben kínpadra huzatta, s maró anyagok füstjében kivégezteté.

* * *

Péter 1719. évben az Aland szigetén tartandó gyülekezetre Ostermann grófot küldé oly meghagyással, miszerint tüzzel-vassal pusztítsa s a maga részéről kiszabandó legkeményebb feltételekkel fenyegetse a svédek azon esetre, ha az ő javaslataira rá nem állanak. A czár türelmetlensége vagy harczias szelleménél fogva azonban a kezdett értekezletet kelleténél hosszadalmasbnak találván, Apraxin admirállal Svédország partjain kikötött; elpusztított hat nagy várost, tizenegy pompás palotát, száztiz nemesi jószágot, nyolczszázhuszonhat majorságot, három malmot, tiz raktárt, két réz- és öt vasbányát. Ekközben Apraxin sem maradt tétlen; felégettett tudniillik

két várost, huszonegy nemesi birtokot, ötszáznegyvenöt tanyát, negyven malmot és hatvan raktárt. Kilencz vasbánya is, ámbár tulajdonosaik egyért-egyért 300,000 tallért ajánlottak fel, az oroszok duló dühének esett áldozatul. Mindaz, a mit el nem lehetett hurczolni, a tengerbe hányatott, és a szerencsétlen svédek, a kik elfogattak, tüzes kemenczébe dobattak.

* * *

Végezetül még néhány szót Péter czár személyére nézve. Magas és sugár természetű volt, járása s magatartása fejedelmi; szeme élénk, arczsíne iris, foga fehér, haja barna s göndör, orra pisze, bajusza lengyel-módra fel volt pödörve. Beszédközben felvidult arca. A természet általában szellem-dus arczullattal látta el, csakhogy arczvonásait gyakorta rángatózások és görcsök rutiták el, minek okát némelyek kapott méregnek, mások a streliczek fellázadása alkalmávali ijedelmeknek tulajdonítják. Beszédje tüzes volt. Nyelvre nézve legjártasb volt a hollandiban, kevésbbé gyakorlott a németben; francziául nem beszélt.

A két almafa.

Élt egyszer egy gazdag földmivelő, kinek két gyermeke volt, kik közül az egyik egy évvel idősebb volt a másiknál.

A második gyermek születésnapján az apa két egyenlő nagy és idős almafát ültetett gyümölcsöskertjébe, melyeket aztán nagy gonddal ápolván, azok oly szépen nőttek, hogy az ember a kettő között alig vett észre különbséget.

Midőn gyermekei azon korba értek, hogy a kertészeti eszközöket kezelhették, egy szép tavaszi napon elvezeté őket a két fához, melyeket az ő számukra ültetett és nevökről nevezett el; és miután megszemlélteté velök szép ágaikat, így szólt hozzájuk:

— Látjátok, gyermekeim, ezen almafákat? Ezentul a ti gondjaitokra bízom; s a gyümölcs, a mit teremni fognak, fáradságtok jutalmául a tiétek lesz.

Az ifjabbik gyermek, ki Istvánnak hívtak, fáradhatlan volt munkájában. Egész nap

azzal foglalkozott, hogy fáját a pusztító rovaroktól megóvja; megkapálá körölkötte a földet, hogy így a nedvesség jobban érje gyökerét.

Azonban Mihály, az ő fivére, mindezekről semmit sem akart tudni. Egész nap a szomszéd dombon mászkált s dobálta a rögöket a járó-kelőkre, vagy felkereste pajtárait, hogy velök birkózhassék. Soha sem lehetett látni arcát karmolás nélkül, mit verekedés közben kapott. Fájával mitsem törődött, hanem midőn egyszer meglátá, hogy Istváné szép piros almák alatt görnyedez, úgy hogy támasz nélkül le is törték volna ágai, azonnal fájához futott, azon reményben, hogy az övé is ugy tele van almával.

De mennyire elsodálkozott, midőn szép piros almák helyett kopasz ágakat talált!

Ekkor irigységtől és boszútól telten atyjához futott és mondá:

— Atyám! milyen fát adtál nekem? Száraz, mint egy kóró és nem tudok róla még csak tiz almát sem szedni. De fivéréme . . . Oh! ő vele sokkal jobban bántál. Parancsold meg neki, hogy almáit ossza meg velem.

— Megosztani veled? — felelé neki atyja. — Így hát a szorgalmasak azért fáradjanak, hogy a hanyagokkal szorgalmuk díját megosszák, nemde? Szenvedj! ez a jutalma a restségnek; és ne vádolj — látván öcséd gazdag termését — igazságtalansággal. A te fád szintén olyan termékeny volt, mint öcsédé. Hasonló mennyiségű virág volt rajta. István minden rovarról megoltalmazta fáját, míg te elhanyagoltad azt. Ez hanyagságod jutalma. Most pedig elveszem tőled a fát, nevedet is elveszti és Istvánnak adom. Te pedig menj faiskolámba és válaszd magadnak egy fát, melyet te fogsz nevelni. Ha azonban azt is elhanyagolod, akkor azt is Istvánnak adom, ki engem híven követ a munkában.

Mihály belátá atyja igazságát és jó tanácsának helyességét. Elment tehát a faiskolába és kiválasztott magának egy fiatal csemetét s elültette. István segíté őt annak mivélésében.

Mihály ezentul egy percet sem hanyagolt el haszontalan veszekedésekkel,

hanem vidám szízzel szentelte magát a munkának.

A következő ősszel reményeinek meg is felelt fája. Így tehát kettős előnye volt: bő terméssel gazdagodott és elhagyta rosz szokásait.

Atyja annyira megörült ezen változásnak, hogy a következő évben a kis gyümölcsöskert jövedelmének felét kettőjük közt szétosztotta.

Francziából fordította: Kovács Ödön.

A 15-dik számban foglalt talányok értelme:

- 1) Hunyadi János. — 2) Tell Vilmos. — 3) Gáspár. — 4) Huszárok. — 5) Hangverseny. — 6) Nagy-Körös. — 7) Asztal.

A 16-dik szám talányainak megfejtése:

- 1) Gőz, — őz. — 2) Mi kék

Az ég,

Mi zöld

A föld!

Kék ég alatt, zöld föld felett a

Hangos pacirta füttyörész;

Dalával a napot kicsalta,

S a nap rá mosolyogva néz.

Petőfi Sándor után

közli: Bubreg Ilonka.

- 3) Komárom. — 4) Káka. — 5) Erdély kincse a honnak. — 6) Fűrészpor.

A 17-dik számban közölt talányok megfejtése:

- 1) Horkai bácsi. — 2) Bihar vármegye. — 3) Nagykunság. — 4) Grönland. — 5) Szolgabíró. — 6) Kálmán

Ásó

Restség

Pápa

Árvíz

Tigris

Hadur

Hintó

Egér

Gyula

Somogy

Éva

Garam

A 18-dik számbeli talányok értelme:

- 1) Erényesség. — 2) Benedek. — 3) Köntös. — 4) Kerék, — kerek. — 5) Garibaldi. — 6) Párbeszéd. — 7) Inyencz. — 8) Szirák.

A megfejtéseket beküldték:

Kiss Ferencz, Gyöngyösi József, Babócsay Béla, Eperjessy Margit, Simonffy Béla, Rácz István, Szántay Rózsa, Bubreg Ilona, Lónyay Ilona és Ferencz, Popper Jenny és Berta, Bányay Kornél és Jenő, Kirinyi Lajos, Kovács testvérek, Bartsik József, Lichtenstein József, Varga József, Mocskonyi József, Kollerich Irma, Halász Géza, Tóth Jenő, Elekes Jozefa, Tóth Juliska, Ballagi Béla, Vitális Róza, Heinrich Berta és Irma, Kiss Berta, Ularik Antónia, Lukács Béla, ifj. Greguss Zsigmond, Marton Gyula, Györfly Ilona, Szabó Mariska, Kulesár Péter, Pap Gyula, Vértesi Gyula, Berrár Róza, Olajosy Terka, Zöld

